

Commissie Meijers

Permanente commissie van deskundigen
in het internationaal vreemdelingen-,
vluchtelingen- en strafrecht

Secretariaat

postbus 201, 3500 AE Utrecht/Nederland
telefoon 31 (30) 297 42 14/43 28
telefax 31 (30) 296 00 50
e-mail cie.meijers@forum.nl

Aan Presidium van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Kenmerk CM0908
Betreft Parlementair behandelvoorbehoud, informatievoorziening over Europese wetgeving
Datum 10 november 2009

Geachte leden van het Presidium,

Binnenkort treedt het Verdrag van Lissabon in werking. Als gevolg van de Goedkeuringswet bij het verdrag van Lissabon komt dan het parlementaire instemmingsrecht van de beide Kamers der Staten-Generaal te vervallen. Hiervoor in de plaats komt het parlementair behandelvoorbehoud, zie (art. 4 van de Goedkeuringswet, Stb. 2008, 301. Alleen voor een heel beperkt aantal gevallen blijft het instemmingsrecht voortbestaan (art. 3 van die wet).

De Commissie Meijers maakt zich ernstig zorgen dat als gevolg van deze wijziging de voorziening van informatie door de regering aan de Tweede Kamer over nieuwe Europese wetgeving op het terrein van Justitie en Binnenlandse Zaken ingrijpend zal verminderen. Daardoor zal ook de gelegenheid voor burgers om zich over de voortgang van dat wetgevingsproces te informeren en uit te laten duidelijk geringer worden. Ook de Commissie Meijers zal daardoor worden beperkt in haar mogelijkheden om uw Kamer tijdig te informeren over belangrijke beslissingen over nieuwe wetgeving op een terrein dat de rechten en vrijheden van burgers rechtstreeks raakt.

Deze ontwikkeling is duidelijk in strijd met het doel van het Verdrag van Lissabon om de nationale parlementen en de burgers van de EU lidstaten meer te betrekken bij het wetgevingsproces in Brussel.

Sinds het begin van de jaren negentig ontvangt uw Kamer van de regering regelmatige informatie over de voortgang van de onderhandelingen over wetgeving op het terrein van Justitie en Binnenlandse Zaken middels geannoteerde agenda's en verslagen van de vergaderingen van de JBZ-Raad (Kamerstuk 23490). Die informatie is essentieel om de voortgang van het onderhandelingsproces te volgen. Onze Commissie vreest dat, als uw Kamer niet expliciet om continuering van deze informatievoorziening vraagt, parlement en burgers het proces van onderhandeling over Europese wetgeving veel minder goed kunnen volgen laat staan beïnvloeden. De controle op het optreden van de Nederlandse regering in Brussel zal daardoor verminderen.

De procedure die de Kamer in het kader van het nieuwe parlementair behandelingsvoorbehoud wil gaan volgen dient nog te worden ingevuld. Vooruitlopend op een besluit hierover doet de Commissie Meijers een aantal aanbevelingen over de informatievoorziening aan het parlement op het gebied van Europese samenwerking op Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ). Hierbij haken wij aan bij het rapport van de parlementaire rapporteurs Wiegman en Ten Broeke.¹

¹ TK 31384, 27

Commissie Meijers

Permanente commissie van deskundigen
in internationaal vreemdelingen-,
vluchtelingen- en strafrecht

Dit rapport gaat er van uit dat door de commissie Europese Zaken een voorselectie wordt gemaakt van voorstellen die mogelijk in aanmerking komen voor een parlementair behandelvoorbehoud. Deze voorselectie geschiedt op basis van het Wetgeving- en Werkprogramma (WWP) van de Europese Commissie en de input van de verschillende vakinhoudelijke vaste commissies. De Commissie Meijers wijst erop dat het noodzakelijk is dat de vaste commissies in een zo vroeg mogelijk stadium zo volledig mogelijk worden geïnformeerd zodat zij tot een goed afgewogen selectie van voorstellen kunnen komen. De suggestie in het rapport Wiegman-Ten Broeke om de staf van de Kamer korte notities te laten maken, lijkt ons waardevol. De Commissie Meijers stelt zich voor om de beide Kamers in een notitie over belangrijke elementen in het programma van de Europese Commissie te informeren.

Binnen twee maanden na de publicatie van Europese wetgevende voorstellen dient een parlementair behandelvoorbehoud te worden gemaakt. De Kamer moet dus snel zicht krijgen op de reikwijdte en gevolgen van Europese wetgeving. In het kader van het instemmingsrecht heeft de Commissie Meijers de Kamer, de afgelopen jaren gevraagd en ongevraagd geïnformeerd en voorzien van juridische kanttekeningen bij belangrijke voorstellen op het gebied van Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ). Deze notities hebben vaak geleid tot vragen vanuit het parlement aan de regering en aanpassingen van voorstellen. Als voorbeeld zijn te noemen de dossiers rond de richtlijn gezinshereniging², Europese snelle grensinterventieteams³, bescherming van persoonsgegevens in het kader van politie en justitiële samenwerking⁴ en het programma van Stockholm.⁵ Een goede parlementaire controle op deze dossiers was niet mogelijk geweest zonder inzage van het parlement en publiek in voor de beoordeling van deze dossiers cruciale informatie. Daarom pleit de Commissie Meijers voor behoud van de bestaande informatievoorziening op het terrein van JBZ.

Het rapport Wiegman-Ten Broeke adviseert het parlement te komen tot een afspraak met de regering om de Kamer uiterlijk binnen drie tot vier weken na verschijning van een voorstel van de Europese Commissie te informeren over het regeringsstandpunt in de vorm van een BNC-fiche. De Commissie Meijers meent, met de rapporteurs, dat een dergelijke afspraak noodzakelijk is omwille van de snelle oordeelsvorming. Zij wijst erop dat de informatievoorziening via een fiche alleen niet voldoende is. De Commissie Meijers meent dat de Kamer naast het BNC-fiche tevens kennis moet kunnen nemen van alle beschikbare informatie over de stand van de onderhandelingen op het JBZ terrein. Te denken valt aan tussentijdse raadsdocumenten, informatie over de opstelling van andere lidstaten en informatie over de voortgang van het debat in de organen van de Raad, stukken die nodig zijn om een voorstel in zijn geheel op zijn merites te kunnen beoordelen. Tot nu toe ontving uw Kamer die informatie in de onder TK 23490 gepubliceerde stukken. De informatie via de geannoteerde agenda's en de verslagen van de JBZ-Raad kan niet worden vervangen door eerdere BNC-fiches. Die informatie vormt een aanvulling op die fiches tijdens de onderhandelingen in de Raad.

Aangezien de kamer zelf dient aan te geven over welke voorstellen ze door de regering uitgebreid wenst te worden geïnformeerd is het zaak de informatievoorziening zo in te richten dat snel kan worden geoordeeld over het belang van Europese wetgevende voorstellen. De regering wordt immers niet langer automatisch via het parlementair instemmingsrecht gedwongen met de Kamer te debatteren over deze voorstellen. De Commissie Meijers meent dat het parlementair voorbehoud de Tweede Kamer een goed instrument voor controle kan bieden. Wel is het zaak een aantal goede afspraken tussen regering en parlement te maken over de noodzakelijke informatievoorziening. Omdat uw Kamer ook tijdens de onderhandelingen, gezien wijzigingen in de voorstellen of gewijzigd inzicht in het belang van het voorstel, alsnog kan besluiten de Regering te vragen bij het betreffende voorstel een parlementair voorbehoud te maken, dient de huidige regelmatige informatievoorziening

2 Zie de brief van de Commissie Meijers, CM03-04 Brief over de richtlijn gezinshereniging (2003/86) en artikel 8 EVRM, zie verslag van AO vaste commissies voor Justitie, Binnenlandse Zaken, Koninkrijksrelaties en voor Europese Zaken 1 april 2003, TK 23 490, 266.

3 Zie de brief van de Commissie Meijers, CM0706-II over snelle grensinterventieteams. Vragen gesteld in AO JBZ van 22 mei 2007, TK 23490, 454.

4 Zie de brief van de Commissie Meijers, CM06-15 over het ontwerp-kaderbesluit over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politie en justitiële samenwerking in strafzaken, zie Brief van de minister van Justitie aan de Tweede Kamer van 5 februari 2007, TK 23490, 444.

5 Brief van de Commissie Meijers CM0906 over het Stockholmprogramma en Brief van de ministers van Justitie, Buitenlandse zaken en de staatsecretaris van Justitie, TK 23490, 454.

Commissie Meijers

Permanente commissie van deskundigen
in internationaal vreemdelingen-,
vluchtelingen- en strafrecht

behouden te blijven. Zonder die informatie kan onze Commissie uw Kamer ook niet meer tijdig informeren over op handen zijnde belangrijke beslissingen in de JBZ Raad.

De Commissie Meijers geeft uw Kamer derhalve in ernstige overweging de Regering te vragen de informatie die tot nu toe in de onder nummer 23490 gepubliceerde stukken werd verstrekt, ook na in werkingtreden van het Verdrag van Lissabon te blijven verstrekken. De bijzondere aard van dit terrein vergt de continuering van deze systematische voorstreking van de voor de beoordeling van de politieke en andere gevolgen nodige informatie.

Met de strekking van het Verdrag van Lissabon om de betrokkenheid van burgers en nationale parlementen bij Europa te vergroten valt niet te verenigen dat de informatievoorziening aan het parlement verslechtert. Indien de publieke en parlementaire discussie niet ten volle kan worden gevoerd, zal betrokkenheid van burgers en parlement bij Europa niet toenemen maar afnemen.

Tot nadere toelichting van het bovenstaande zijn wij gaarne bereid.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Hoogachtend,

Prof. mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter